

16. ULUSLARARASI TÜRK SANATLARI KONGRESİ

3-5 Ekim 2019

Hacettepe Üniversitesi / Ankara

Arş. Gör. Fatma Şeyma BOYDAK

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu
İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü Türk İslam Sanatları
Tarihi

ftmseyma@gmail.com

16. Uluslararası Türk Sanatları Kongresi, 3-5 Ekim 2019 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Kongre, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde olup aynı zamanda Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından da desteklenmiştir.

Bu sene on altıncısı düzenlenen kongrenin ilki, 1959 yılında Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin'in organizatörlüğünde *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Türk ve İslâm Sanatları Tarihi Enstitüsü* tarafından Ankara'da düzenlenmiştir. Ancak o dönemde kongrenin adı, *Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi* olarak anılmıştır. Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi, dünya sanat tarihi literatüründe "Türk sanatı" kavramını uluslararası düzeyde akademik çevrelere bilimsel olarak kabul ettirmek amacıyla düzenlenmiş ve hedefine de ulaşmıştır. Uluslararası Türk Sanatları Kongresi, 60 yıldır her 4 yılda bir olmak üzere düzenlenmiştir. Kongrenin 1959 yılından 2019 yılına kadarki süreçte düzenlendiği şehirler ve tarihleri şöyledir:

16. Uluslararası Türk Sanatları Kongresi yerel organizasyon komitesi, Prof. Dr. Serpil Bağcı, Prof. Dr. Ömür Bakırer, Prof. Dr. Filiz

Yenişehirlioğlu, Doç. Dr. Pelin Şahin Tekinalp, Doç. Dr. Murat Kocaaslan ve Seda Şentürk'ten oluşmakta idi.

1. Ankara 1959	9. İstanbul 1991
2. Venice 1963	10. Geneva 1995
3. Cambridge 1967	11. Utrecht 1999
4. Axi-en-Provence 1971	12. Amman 2003
5. Budapest 1975	13. Budapest 2007
6. München 1979	14. Paris 2011
7. Warsaw 1983	15. Naples 2015
8. Cairo 1987	16. Ankara 2019

Kongre, 3 Ekim Perşembe günü saat 9.30'da açılış konuşmalarıyla başladı. Akabinde Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin hakkında hazırlanan "Suut Kemal Üzerine" adlı belgesel izlendi. Belgeselin ardından Prof. Dr. Günsel Renda, "Suut Kemal Yetkin ve Türk Sanatı Tarihi Yazımı" başlıklı konuşmasını yaptı. Konuşmada, Suut Kemal Yetkin'in akademi serüveni ve yayınları ele alındı. Ardından Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu tarafından kongrenin tarihi serüvenini içeren "60. Yılında Uluslararası Türk Sanatı Kongreleri" başlıklı konuşma yapıldı. Saat 13.00 itibariyle oturumlar başladı. Bildiriler 3 veya 4 salonda 10 oturumda sunuldu.

3 Ekim Perşembe günü 1. Oturum üç salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Kitap Sanatları* temalı oturum 13.00-14.00 saatleri arasında *François Déroche* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Cailah Jackson*, "The Karamanids and Their Illuminated Manuscripts in Fourteenth-Century Konya / 14. Yüzyıl Konya'sında Karamanoğulları ve Tezhipli El Yazmaları", *Alison Ohta*, "Another Small Piece in the Puzzle: Using Tooled Impressions on Ottoman and Mamluk Bindings of the 14th and 15th Centuries as a Means of Establishing Dating and Provenance / Bulmacada Yeni Bir Parça: 14-15. Yüzyıllarda Osmanlı ve Memluk Ciltlerinde Aletle Yapılmış Baskıların Tarih ve Yapım Yeri Tespiti Amacıyla

Kullanılması”, *Simon Rettig*, “Announcing Victory: An Early Sixteenth-Century Copy of Sura Al-Fath Sent From Istanbul to Cairo / Bir Zafer İlanı: Fetih Suresinin İstanbul’dan Kahire’ye Yollanan Bir Erken 16. Yüzyıl Nüshası” başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Koleksiyonlar ve Koleksiyoncular* temalı oturum 13.00-14.20 saatleri arasında *Gülru Necipoğlu* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Zeynep Atbaş*, “An Important Collection from the Topkapı Palace Manuscript Treasury: the Enderun Library of Sultan Ahmed III / Topkapı Sarayı Kitap Hazinesinden Büyük Bir Koleksiyon: Sultan III. Ahmed / Enderûn Kütüphanesi”, *Ahmet Ersoy*, “Network of Curiosity: Abdülhamid II’s Visual Archives / Merak Şebekesi: Sultan II. Abdülhamid’in Görsel Arşivleri”, *Deniz Türker*, “Abdüllatif Subhi Paşa’s Cabinet of Coins: Ottoman Bibliophilia, History, and Egypt / Abdüllatif Subhi Paşa’nın Meskukat Takımları: Osmanlılarda Kitapseverlik, Tarih ve Mısır”, *Sabiha Göloğlu*, “Royal Women, the Dalâ’il Al-Khayrât, and the En’âm-ı Şerif: Private Ownership and Endowment of Prayer Books / Saray Kadınları, Delâ’ilü’l-Hayrât ve En’âm-ı Şerif: Bireysel ve Vakfedilen Dua Kitapları” başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Mimari* temalı oturum 13.00-14.20 saatleri arasında *Rahmi Hüseyin Ünal* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Aysıl Tükel Yavuz*, “A Seljuk Caravansaray on The Samsun-Amasya Road: Çakallı Han / Samsun-Amasya Arasındaki Selçuklu Hanı: Çakallı Han”, *Pınar Gnepp*, “Wooden Muqarnas Capitals in The Mosques of Medieval Anatolia / Orta Çağ’da Anadolu’nun Mukarnaslı Ahşap Sütun Başlıkları”, *Tuba Akar*, “Fire, Water, Steam and Smoke: Technical Problems/Questions of the Hamam Ateş, Su, Buhar ve Duman: Hamamın Teknik Soru(n)ları”, *Fırat Şeker*, “Sinan’s Other Patrons / Sinan’ın Diğer Patronları” başlıklı bildirimlerini sundular.

3 Ekim Perşembe günü 2. Oturum üç salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Kitap Sanatları* temalı oturum 15.00-16.20 saatleri arasında *Bernard O’Kane* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Nil Baydar*, “Manuscripts Dedicated to

Sultan Mehmed II in the Turhan Valide Sultan Collection: A Codicological Analysis / Turhan Valide Sultan Koleksiyonunda Sultan II. Mehmed'e İthaf Edilen Yazma Kitaplar: Kodikolojik bir İnceleme", *Elif Saraç*, "Watermarks in the Manuscripts of the Ankara Ethnography Museum Collection / Ankara Etnografya Müzesi Koleksiyonunda Yer Alan El Yazmalarında Bulunan Filigranlar ve Düşündürdükleri", *Abdulbari Demir*, "Conserving the Shah Tahmasp Album / Şah Tahmasp Albümünün Konservasyonu", *Paul Hepworth*, "The Shah Tahmasp Album and Its Potential Influence on Ottoman Album-Makers / Şah Tahmasp Albümü ve Osmanlı Albüm Yapımcılarına Olası Etkisi" başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Koleksiyonlar ve Koleksiyoncular* temalı oturum 15.00-16.20 saatleri arasında *Şule Pfeiffer Taş* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Sibel Alpaslan Arça - Kadriye Özbiyık*, "The Order of the Garter Awarded to Sultan Abdulaziz: An Example of the Changing Balance of Power in the 19th Century / 19. Yüzyılda Değişen Güç Dengelerinin bir Örneği: Sultan Abdülaziz'e Verilen Diz Bağı Nişanı", *İ. Meltem Çetinkök Afşar*, "Turkish Handicraft Collection of Sami Bey and His Wife Sıdıka Nevin in the Context of Historical and Cultural Heritage / Tarihi ve Kültürel Mirasın Korunması Bağlamında Sami Bey ve Eşi Sıdıka Nevin Hanım'ın Türk Eserleri Koleksiyonu", *Ayşegül Güngören*, "From Crete to Söke, A Population Exchange Story: The Ahmet Hilali Uzbek Family Collection / Girit'ten Söke'ye Bir Mübadele Öyküsü: Ahmet Hilali Uzbek Aile Koleksiyonu", *Zeynep Demircan Aksoy*, "An Illuminated Ilkhanid Qur'an Juz Belonging to the Waqf of Yusuf Ziya Pasha in Keban / Keban Yusuf Ziya Paşa Vakfına Ait Tezhipli Bir İlhanlı Kur'an-ı Kerim Cüzü" başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Mimari* temalı oturum 13.00-14.20 saatleri arasında *Baha Tanman* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Ammar İbrahimgil*, Examples of Grave Chambered (Crypt) Tombs in Early Ottoman Skopje: The Tombs of Paşa Yiğit Bey and İshak Bey / Üsküp'te Erken Osmanlı Dönemi Mezar Odalı (Kriptalı) Türbe Örnekleri: Pasa Yiğit ve İshak Bey Türbeleri", *N. Çiçek Akçıl*

Harmankaya, “An Example to the Bridge Pavilions: The Inscription Pavilion of Edirne Meriç-Mecidiye Bridge and its Decoration / Köprü Köşklerine bir Örnek: Edirne Meriç-Mecidiye Köprüsü Kitabe Köşkü ve Süsleme Özellikleri”, *Damla Gürkan Anar*, “Sultan Ahmed Mosque’s Decorative Program and Furnishings / Sultan Ahmed Camii’nin Tezyinat ve Mefruşatı”, *Muzaffer Karaaslan*, “Following an Ecole in the Ottoman Wall Paintings in Kosovo / Kosova’daki Osmanlı Duvar Resimlerinde Bir Ekolün Takibi” başlıklı bildirimlerini sundular.

3 Ekim Perşembe günü 3. Oturum üç salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Kitap Sanatları* temalı oturum 17.00-18.00 saatleri arasında *Michele Bernardini* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Lale Uluç - Bora Keskiner*, “From Scrolls to Albums and the Birth of the Qı’ta in Ottoman Calligraphy / Rulolardan Albümlere Hat Kıt’aları ve Osmanlı Hat Sanatında Kıt’anın Doğumu”, *Bilal Badat*, “The Art of Completing Unfinished Manuscripts in Ottoman Calligraphy / Osmanlı Hat Geleneğinde Tamamlanmamış El Yazmaları”, *Ayşe Aldemir Kilercik*, “An Unusual Form of Art Installation: Three Dimensional Sufi Panels / Sıradışı bir Yerleştirme Sanatı: Üç Boyutlu Tekke Levhaları” başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Seramik* temalı oturum 17.00-18.00 saatleri arasında *Oya Pancaroğlu* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Nurşen Özkul Fındık*, “The Diversity of Decorating Techniques in Artuqid Unglazed Ceramics / Artuklu Sırsız Seramiklerinin Bezeme Tekniklerindeki Çeşitlilik”, *Yasemin Bağcı*, “Ceramics and Cultural Interaction in 14th-Century Anatolia / 14. Yüzyıl Anadolu’sunda Seramik ve Kültürel Etkileşim”, *Jacques Burlot - Yona Waksman*, “Defining the Decoration Production Technology of an Early Ottoman Pottery: The Case of the Miletus Ware / Erken Osmanlı Seramik Bezeme-Üretim Teknolojisini Tanımlamak: Milet İşi Örneği” başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Sanatsal Etkileşim* temalı oturum 17.00-18.00 saatleri arasında *Hans Georg Majer* başkanlığında

gerçekleştirildi. Oturumda; *Swietlana Czerwonaja*, “The Image of the Turkish City in the Shamails of Kazan Tatars and in The Muhirs of Lithuanian Tatars: An Outside Perspective / Kazan Tatarlarının Şamail’leri ve Litvanya Tatarlarının Muhir’lerinde Türk Kentinin Görüntüsü: Dışarıdan bir Bakış”, *Andrzej Drozd*, “Ottoman Emblem and Devotional Figures Found in Manuscripts of the Polish-Lithuanian Tatars / Polonya-Litvanyalı Tatarların El Yazmalarında Osmanlı Amblem ve Dini Motifleri”, *Gulbanu Koshenova – Yerlan Zhiyenbayev*, “An Example of Mosque Architecture from Kyzylorda Region, Kazakhstan: Gani Bay Mosque / Kazakistan, Kızılorda Bölgesinde Cami Mimarisi Örneği: Ganibay Camisi” başlıklı bildirilerini sundular.

4 Ekim Cuma günü 4. Oturum dört salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Kitap Sanatları* temalı oturum 09.00-10.20 saatleri arasında *Alison Ohta* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Fatma Sinem Eryılmaz*, “Where Geography, Myth, and Politics Meet: An Interpretation of The Terrestrial Disk of The Ottoman Imperial Scroll / Coğrafya, Efsane ve Siyasetin Buluştuğu Yer: Tomar-ı Hümayundaki Dünya Temsili Üzerine”, *Kristyna Rendlova*, “The Topkapı Palace Portrayed in the 16th-Century Ottoman Illustrated Manuscripts: Between Imperial Ideology and Pictorial and Architectural Models / 16. Yüzyıl Osmanlı El Yazmalarında Topkapı Sarayı Tasvirleri: İmparatorluk İdeolojisi ve Görsel - Mimari Modelleri”, *Çiğdem Kafescioğlu*, “City and Nature in Istanbul’s Waterway Maps in the Early Modern Era / İstanbul’un Erken Modern Dönem Su Yolu Haritalarında Şehir ve Doğa”, *Melis Taner*, “Images of the Edge / Sınırdakinin Resmi” başlıklı bildirilerini sundular.

K salonundaki *Sergiler ve Müzecilik* temalı oturum 09.00-10.20 saatleri arasında *Suzan Yalman* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Aysin Yoltar Yıldırım*, “Between Europe, America, and Turkey: Rudolf Meyer Riefstahl and his Relations with Mehmet Ağa-Oğlu and Bernard Berenson / Rudolf Meyer Riefstahl ile Mehmet

Ağa-Oğlu ve Bernard Berenson Arasında Avrupa, Amerika ve Türkiye'ye Yayılan İlişkiler Zinciri", *Funda Berksoy*, "Art Exhibitions in Munich and Istanbul (1909-18) as Part of German Imperialist Policies / Almanya'nın Emperyalist Politikalarının Parçası Olarak Münih-İstanbul Sanat Sergileri (1909-18)", *Zeynep Simavi*, "Exhibiting Ottoman Art in the U.S. Capital: Contextualizing The Age of Sultan Süleyman the Magnificent / Amerika'nın Başkentinde Osmanlı Sanatını Sergilemek: Muhteşem Süleyman Dönemi Sergisi", *Mehmet Tütüncü*, "Some Unpublished Ottoman Objects of Art from the Holy Mosques of Mecca and Medina / Mekke ve Medine'de Yayınlanmamış Bazı Osmanlı Sanat Eserleri" başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Koleksiyonlar ve Koleksiyoncular* temalı oturum 09.00-10.20 saatleri arasında *Nazan Ölçer* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Suat Alp*, "Turkish and Islamic Material Cultural Heritage in Kórník Museum: Dzialyński and Zamoyski Collections / Kórník Müzesi Koleksiyonlarındaki Türk-İslam Maddi Kültür Mirası: Dzialyński ve Zamoyski Koleksiyonları", *Mireille Jacotin*, "A Recently Created Collection for Turkish Art for a New French National Public Museum, the MUCEM (Marseilles, France) / Yeni Fransız Ulusal Müzesi MUCEM'de Yeni Oluşturulan Türk Sanatı Koleksiyonu", *Gwenaëlle Fellingier*, "Interwoven Histories: Ottoman Banners in French Collections / Birlikte Dokunan Tarihler: Fransız Koleksiyonlarındaki Osmanlı Sancakları", *Olga Vasilyeva*, "Turkish Manuscripts in the National Library of Russia and Professor Vasiliy Smirnov / Vasiliy Smirnov ve Rusya Milli Kütüphanesindeki Türkçe El Yazmaları" başlıklı bildirimlerini sundular.

Bedrettin Cömert salonundaki *Tarih Yazımı* temalı oturum 09.00-10.20 saatleri arasında *Filiz Yenişehirlioğlu* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Gülgün Yılmaz*, "A Comparison of 250 Years: Turkish Cultural History in the Works of Moltke and Busbecq / 250 Yıllık bir Karşılaştırma: Busbecq ve Moltke'nin Anlatımlarına Göre Türk Maddi Kültür Tarihine Bakış", *Feyza Akder*, "Travelers, Scientist, and Painters of Landscapes: Bursa and Erzurum in 18th,

19th, and 20th Centuries / Seyyahlar, Bilimadamları ve Ressamlar: 18, 19 ve 20. Yüzyıllarda Erzurum ve Bursa Manzaraları”, *Aysu Ateş*, “Yanya, an Ottoman City and Its Architecture Through The Eyes of Western Voyagers in the 19th Century / 19. Yüzyılda Batılı Seyyahların Gözüyle Balkanlarda bir Osmanlı Şehri: Yanya ve Mimari Eserleri”, *Mehtap Serim*, “Thomas Allom’s Istanbul and China Engravings: A Homogenized Image of Two Baroque Worlds / Thomas Allom’un Çin ve İstanbul Gravürleri: İki Barok Dünyanın Aynılaştan Görüntüsü” başlıklı bildirimlerini sundular.

4 Ekim Cuma günü 5. Oturum dört salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Epigrafi* temalı oturum 11.00-12.00 saatleri arasında *Doris Behrens Abouseif* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Scott Redford*, “Seljuk Candlesticks and their Esoteric Writing / Selçuklu Şamdanları ve Gizemli Yazıları”, *Bernard O’Kane*, “Placement, Design and Content: Early Ottoman Foundation Inscriptions / Yerleştirme, Tasarım ve İçerik: Erken Osmanlı İnşa Kitabeleri”, *Charlotte Maury*, “Some Inscriptions in Nasta’liq Script on Ottoman Damascus Tiles and their Historical Significance / Osmanlı Dönemi Şam Çinileri Üzerindeki Bazı Nasta’lik Kitabeler ve Tarihsel Önemleri” başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Kitap Sanatları* temalı oturum 11.00-12.00 saatleri arasında *Zeren Tanındı* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Angela Andersen*, “The Execution of Al-Hallaj in the Tarjuma-i Thawāqib-i Manāqib (A Translation of Stars of the Legend) /Tercüme-i Sevākıb-ı Menākıb’da El-Hallac’ın İdamı”, *Şebnem Parladır*, “An Illustrated Mecmua from a Sufi’s Book Treasure / Bir Sufi’nin Kitap Hazinesinden Tasvirli Bir Mecmua”, *Filiz Çakır Phillip*, “Battle Flail – A Differentiating Feature of the Turks / Muharebede Kullanılan Zincirli Gürz – Türklere Özgü Bir Silah” başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnan salonundaki *Korumacılık* temalı oturum 11.00-12.00 saatleri arasında *Aysıl Tükel Yavuz* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Zeynep E. Ekim*, “The Construction and

the Restoration of Ayazağa Pavillions in the Light of New Archive Documents / Arşiv Belgeleri Işığında Ayazağa Kasırlarının İnşa ve Onarımlarına İlişkin Yeni Bilgiler”, *Halil Elemana*, “An Evaluation of Documents Relating to the Construction, Repair, and Furnishings of the Yıldız Palace in the Prime Ministry Ottoman Archives / Başbakanlık Osmanlı Arşivindeki Yıldız Sarayı İnşaata, Tamirata ve Tefrişata ile ilgili Belgelerin Değerlendirilmesi”, *Mine Çilingiroğlu Topçubaşı -Elif Özlem Oral*, “The Contribution of the First Generation (1924-1963) of Waqf Architects to Architectural Preservation / Vakıflarda Onarım Yapan I. Kuşak (1924-1963) Mimarların Mimari Koruma Alanındaki Katkıları” başlıklı bildirimlerini sundular.

Bedrettin Cömert salonundaki *Tarih Yazımı* temalı oturum 11.00-12.00 saatleri arasında *Zeynep Yasa Yaman* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Joachim Gierlich*s, “Katharina Otto-Dorn and Her Views on Persian (Seljuk) Art in Anatolia and Persia / Katharina Otto Dorn ve Anadolu-İran Selçuklu Sanatı Üzerine Görüşleri”, *Aysun A. Öksüz - Bahar Küçük Karakaş - Gizem Seymen*, “The Instrumentalization of Architecture in the Early Republican Period Historiography: The Case of the Journal of Illustrated History of Turkish Literature / Erken Cumhuriyet Dönemi Tarih Yazımlarında Mimarlığın Araçsallaştırılma Biçimleri: Resimli Türk Edebiyatı Tarihi Dergisi Örneği”, *Zeynep Özaltın*, “Suut Kemal Yetkin and Art Criticism: Writing on Art and Institutionalisation of the Culture of Art Criticism 1950-1980 / Suut Kemal Yetkin ve Sanat Eleştirisi: Sanat Üzerine Yazmak ve Eleştiri Kültürünün Kurumsallaşması 1950-1980” başlıklı bildirimlerini sundular.

4 Ekim Cuma günü 6. Oturum dört salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Sanatsal Etkileşim* temalı oturum 13.30-14.50 saatleri arasında *Günsel Renda* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Pittui Ilenia*, “Paolo Giovio and the Representation of the Turkish Power: Some Case Studies / Paolo Giovio ve Türk Kudretinin Temsili: Bazı Örneklemeler”, *Giulia Bei*, “A Story of Advertising: The Representation of the East in Liebig

Company Trade Cards / 19. Yüzyılın Bir Reklamcılık Hikayesi: Liebig Reklam Kartlarında Doğu'nun Anlatımı”, *Naz Defne Kut*, “Iconography of a Catholic Victory: The Battle of Lepanto in Italian Painting / Bir Katolik Zafer İkonografisi: İtalyan Resminde İnebahtı Muharebesi”, *Şule Pfeiffer Taş*, “The Turkish Image in the Era of Maria Theresia: Art, Politics, Propaganda / Maria Theresia Döneminde Türk İmgesi: Sanat, Politika, Propaganda” başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Sanatsal Etkileşim* temalı oturum 13.30-14.50 saatleri arasında *Massumeh Farhad* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Singh Saarthak*, “A Talismanic Tunic With Images of Mecca and Medina / Mekke ve Medine Tasvirli bir Tılsımlı Gömlek”, *Selin İpek*, “Diplomatic Gifts to Ottoman Sultans: Portraits of Mughal Shahs / Osmanlı Sultanlarına Diplomatik bir Hediye: Babür Şahlarının Portreleri”, *Shahbaz Nadhra Khan*, “Lahore Fort Picture Wall: Fantastical Creatures in Mughal, Turkish and Persian Imaginations / Lahor Kalesi Resimli Duvarı: Babürlü, Türk ve Fars İmgeleminden Doğaüstü Yaratıklar”, *Zohirul Islam*, “The Connectivity of Turkish Art, Architecture and Languages in Bangladesh (Past Bengal): An Historical and Analytical Study During Medieval Period / Bangladeş'te Türk Sanatı, Mimarisi ve Dilleri: Tarihsel ve Analitik Yaklaşım” başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Duvar Resmi* temalı oturum 13.30-14.50 saatleri arasında *Minako Mizuno Yamanlar* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Ali Fuat Baysal*, “Newly Uncovered Landscape Images Within the Decoration of Kubbe-i Hadra (Green Dome) / Kubbe-i Hadrâ Kalemîşi Tezyinatında Yeni Bulunan Manzara Resimleri”, *Şeyda Algaç*, “Thoughts on a Group of Depicted Village Mosques With Dervish Lodge Symbols in the Aegean Region During the Westernization Period / Batılılaşma Döneminde Ege Bölgesinde Tekke Sembollerine Sahip bir Grup Tasvirli Köy Camisinin Düşündürdükleri”, *Pınar Akın*, “Wall Paintings of the Arap Dede Mescit Mosque in Afyonkarahisar / Afyonkarahisar Arap Dede Mescit Camii Kalem İşi Süslemeleri”, *Selda Alp*, “The Wall Paintings of

Bademli Village Mosque in Afyon / Afyon Bademli Köy Cami Duvar Resimleri” başlıklı bildirimlerini sundular.

Bedrettin Cömert salonundaki *Sanatsal Etkileşim* temalı oturum 13.30-14.50 saatleri arasında *Netice Yıldız* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Razan Aykaç*, “The Importance of Ak Kale in Silifke in Cilicia / Kilikya Bölgesindeki Kaleler İçerisinde Silifke Ak Kale’nin Yeri ve Önemi”, *Belgin Demirsar Arlı - Špela Grošelj*, “Architect Antonio Lasciac (Anton Laščak) in the Ottoman Empire / Mimar Antonio Lasciac (Anton Laščak) Osmanlı İmparatorluğunda”, *Kiraz Perinçek Karavit*, “Where Did Pierre Bonnard Meet Mehmet Siyah Kalem? / Pierre Bonnard Mehmet Siyah Kalem’e Nerede Rastladı?”, *Bülent Oral*, “Reformist Approaches in Mosque Architecture in Relation to Artist-Architect Identity / Sanatçı Mimar Kimliği Bağlamında Cami Mimarisinde Yenilikçi Yaklaşımlar” başlıklı bildirimlerini sundular.

5 Ekim Cuma günü 7. Oturum üç salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Kitap Sanatları* temalı oturum 09.00-10.00 saatleri arasında *Serpil Bağcı* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Serpil Ayhan*, “The Muraqqa H.2158 in Topkapı Palace Museum as a Medium that Brings Together Ottoman and Safavid Artistic Tastes / Safevi ve Osmanlı Sanat Beğenilerinin Buluşturan bir Ortam Olarak Topkapı Sarayı Müzesi H.2158 Numaralı Murakka”, *Massumeh Farhad*, “Circulating Imagery: Ottoman and Safavid Albums in the 17th and 18th Centuries / Dolaşan İmgeler: 17. ve 18. Yüzyıllarda Osmanlı ve Safevi Albümleri”, *Özlem Yıldız*, “Text And Image in the Divan of Baki: An Illustrated Manuscript from the Seventeenth Century (British Library, Add. 7922) / Baki Divanı’nda Metin ve Tasvir: 17. Yüzyıldan Minyatürlü bir El Yazması (British Library, Add. 7922)” başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Ankara* temalı oturum 09.00-10.00 saatleri arasında *Frédéric Hitzel* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Nicola Verderame*, “Monumentality and Infrastructure: A Hamidian

Fountain in Ottoman Ankara / Anıtsallık ve Altyapı: Osmanlı Ankara'sında Hamidiye Çeşmesi", *Leyla Alpagut*, "A Modern Campus for Agricultural Education in The Capital: The Higher Agricultural Institute (1928-1933) / Başkent'te Ziraat Eğitimi İçin Modern Bir Yerleşke: Yüksek Ziraat Enstitüsü (1928-1933)", *Simin Say*, "Traces of Namık İsmail in Ankara's Child Protection Organization / Ankara Çocuk Esirgeme Kurumu'nda Namık İsmail'in İzleri" başlıklı bildirilerini sundular.

Tuğrul İnan salonundaki *Mimari* temalı oturum 09.00-10.00 saatleri arasında *Nakiş Karamağaralı* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Gülberk Bilecik*, "Ottoman Heritage in Bulgaria Today / Günümüzde Bulgaristan'daki Osmanlı Mirası", *Hilal Kazan*, "Some Works of Waqfs of Ottoman Philanthropist Women in Balkans: The Case of Greece / Hayır Sahibi Osmanlı Kadınlarının Balkanlardaki Vakıf Yapıları: Yunanistan Örneği", *Mehmet Zeki İbrahimgil*, "Crete, Chania Seyyit Süleyman Şemsettin Dede Mevlevi House (Mevlevihana) / Girit, Hanya Seyyit Süleyman Şemsettin Dede Mevlevihanesi" başlıklı bildirilerini sundular.

5 Ekim Cuma günü 8. Oturum üç salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Kitap Sanatları* temalı oturum 10.40-11.40 saatleri arasında *Jennifer Scarce* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Robyn Radway*, "Album Networks from the German House in Constantinople: Circulating Papers, Images, and Artists from 1568-1593 / İstanbul'daki Alman Evi'nden Albüm Şebekeleri: 1568-1593 Yıllarında Dolaşımda Olan Kâğıtlar, Tasvirler ve Sanatkârlar", *Daria Vasilyeva*, "Ottoman Costume Books from the Collection of Franz Taeschner in the State Hermitage Museum / Hermitage Devlet Müzesi, Franz Taeschner Koleksiyonundan Osmanlı Kıyafet Albümleri", *Ünver Rüstem*, "Modern Makeovers: Late Ottoman Costume Albums and Their Legacies / Modayla Modernleşme: Geç Dönem Osmanlı Kıyafet Albümleri ve Mirasları" başlıklı bildirilerini sundular.

K salonundaki *Ankara* temalı oturum 10.40-11.40 saatleri arasında *Suna Güven* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *İlbilge Eroğlu*, “Art and Culture in Ankara: Türkiye İş Bankası / Ankara’da Kültür ve Sanat: Türkiye İş Bankası”, *Özgür Ceren Can*, “Ceramic Murals from the 1960s and 1970s in the Public Buildings in Ankara / Ankara’daki Kamusal Yapılarda 1960’lı ve 1970’li Yıllara Tarihlenen Seramik Panolar”, *Fusun Kavalcı*, “From 1980s to Present: Three Generations of Avanos Pottery Production and Transformation / 1980’lerden Günümüze Avanos Çömlekçiliği: Üç Kuşak Seramik Üretimi ve Değişimi” başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Seramik* temalı oturum 10.40-11.40 saatleri arasında *Scott Redford* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Gökben Ayhan*, “Glazed Tobacco Pipes / Sırlı Tütün Lüleleri”, *Khalida Mahi*, “Problems of Identification of the Masters of Tabriz / Tanımlanma Problemleri ile Tebrizli Ustalar”, *Belgin Demirsar Arlı - Şennur Kaya*, “The İznik Tile Kiln Excavations (2015-2018): An Evaluation of Tile Finds / İznik Çini Fırınları Kazısı Çini Buluntularının Değerlendirilmesi 2015-2018” başlıklı bildirimlerini sundular.

5 Ekim Cuma günü 9. Oturum üç salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Sanatsal Etkileşim* temalı oturum 13.30-15.10 saatleri arasında *Ömür Bakırer* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Fatma Yıldız*, “Simultaneous Rise of Ceramic Art in Valencia and İznik: Effects of Mediterranean Trade Relations on Ceramic Exports / Valencia ve İznik Seramik Sanatının Eş Zamanlı Yükselişi: Akdeniz Ticaret İlişkilerinin Seramik İhracatına Etkileri”, *Ecem Altıncılıç*, “Ottoman Glass Art and Its Interactive Relation with Glass Art in Venice in the 18th- 19th Centuries / 18.-19. Yüzyıllarda Osmanlı Cam Sanatının Venedik Cam Sanatı ile İlişkisi”, *Stefano Ionescu - Levent Boz*, “Transylvanian Rugs and Their Relation to Architecture / Transilvanya Halıları ve İslam Mimarisi ile İlişkileri”, *Didem Yavuz Velipaşaoğlu*, “The Drawing Studio of Hereke: An Artistic Niche (1842-1914) / Hereke’nin Çizim Atölyesi: Sanatsal

Bir Yaşam Alanı (1842-1914)", *Sevil Akyel - Merih Sucu - Özlem Yapalak*, "The Seal Collection of the Kuyud-i Kadime Archive / Kuyud-ı Kadime Arşivi Mühür Koleksiyonu" başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Seramik* temalı oturum 13.30-15.10 saatleri arasında *Gönül Öney* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Müge Şen*, "Şehzâde Mehmed Tomb Tiles in the Light of Current Information / Güncel Bilgiler Işığında Şehzâde Mehmed Türbesi Çinileri", *Deniz Çalış Erduman - Nazan Ilgaz*, "From Hamburg to Edirne. Two İznik Tile Panels and the Sultan's Loge in Selimiye Mosque / Hamburg'tan Edirne'ye. Selimiye Camii Hünkâr Mahfilindeki bir Çini Alınlık Üzerine İnceleme", *Iryna Teslenko - Dilyara Aliadinova*, "Glazed Ceramics Tableware in the Early Ottoman Crimea / Kırım'da Erken Osmanlı Dönemi Sırlı Seramikleri", *Svitlana Biliaeva - Olena Fialko*, "Turkish Art Heritage in Ukraine: Ceramics of Kütahya / Ukrayna'da Türk Sanatı Mirası: Kütahya Seramikleri", *Sevinç Gök - Muhterem Koç*, "Findings about the Production Place of a Group of Late Period (18th-19th Centuries) Ottoman Ceramics in the Light of Archaeometric Analysis / Arkeometrik Analizler Işığında Bir Grup Geç Dönem Osmanlı (18.-19. Yüzyıl) Seramiğinin Üretim Yerini Tespiti" başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Resim* temalı oturum 13.30-14.50 saatleri arasında *Zeynep İnankur* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Arda Can Özsu*, "The Portrait of Şeker Ahmed Ali Pasha in the National Art Gallery Collection in Greece and Simeon Savvidis, an Artist of Anatolian Origin / Yunanistan Ulusal Sanat Galerisi Koleksiyonu'nda Yer Alan Şeker Ahmed Ali Paşa Portresi ve Anadolu Kökenli Ressamı Simeon Savvidis", *Seza Sinanlar Uslu - Sula Bozis*, "İvi Stangali (1922-1999): The Lost Member of the ONLAR Group / İvi Stangali (1922-1999): ONLAR Grubunun Kayıp Üyesi", *Aslıhan Erkmén*, "Contemporary Turkish Artists Inspired by Manuscripts: Three Cases / El Yazmalarından İlham Alan Çağdaş Türk Sanatçıları: Üç Örnek", *Bahattin Yaman - Emine Kayhan*, "The Tradition of Ottoman Map-Images and Its Application Today: The Case of Isparta

/ Osmanlı Harita Resim Geleneği ve Günümüzde Isparta Örneğinde Uygulanması” başlıklı bildirimlerini sundular.

5 Ekim Cuma günü 10. Oturum üç salonda gerçekleştirildi.

Mehmet Akif Ersoy salonundaki *Arkeoloji* temalı oturum 15.40-17.00 saatleri arasında *Ali Uzay Peker* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Ersay Akın - Hasan Uçar*, “An Evaluation of the Production of a Group of Stone Pipes Found in the Excavation of the Agora of Smyrna and their Place in the Study of Ottoman Pipes / Smyrna Agorası Kazısı’nda Bulunmuş bir Grup Taş Lülenin Üretimine ve Osmanlı Lüleleri Arasındaki Yerine Yönelik Değerlendirme”, *Emine Naza Dönmez*, “A New Discovery in Amasya Harşena Fortress: Yıldırım Mosque / Amasya Harşena Kalesi’nde Yeni bir Bulgu: Yıldırım Camii”, *Niculina Dinu*, “Archaeological Discoveries of the Ottoman Period in Braila / Osmanlı Dönemi Braila’sında Arkeolojik Keşifler”, *Aurel-Daniel Stănică*, “Geospatial Integrated System (GIS) for Location and Protection of the Archaeological Sites from Ottoman Dobrogea (Dobruđa) / Osmanlı Dobruca’sının Arkeolojik Sit Alanlarının GIS Sistemiyle Tespit ve Korunması” başlıklı bildirimlerini sundular.

K salonundaki *Sanatsal Etkileşim* temalı oturum 15.40-17.00 saatleri arasında *Mireille Jacotin* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Fatma Coşkun*, “On the Threshold of the Black Sea: Intersecting Discourses of Empire and Identity in Ivan Konstantinovich Aivazovsky’s Paintings / Karadeniz’in Eşiğinde: Ivan Konstantinovich Ayvazovski’nin Resimlerinde Kesişen İmparatorluk ve Kimlik Söylemleri”, *Mısra Kaya*, “Artistic Continuity in Transcultural Contexts: The Greek Dance / Kültürlerarası Bağlamlarda Sanatta Süreklilik: Rum Dansı”, *Huma Arslaner*, “A Hybrid Mode of European Production in Ottoman Decorative Arts: Illustrated Porcelain Panels / Osmanlı Dekoratif Sanatlarında Avrupa Melezi bir Üretim: Porselen Resim Levhaları”, *Miyuki Aoki Girardelli*, “Turkish Style and Japonisme: New Findings on the Works of Léon

Parvillée / Türk Üslubu ve Japonizm: Léon Parvillée'nin Yapıtları ile İlgili Yeni Bulgular" başlıklı bildirimlerini sundular.

Tuğrul İnal salonundaki *Mimari* temalı oturum 15.40-17.00 saatleri arasında *Çiğdem Kafesçioğlu* başkanlığında gerçekleştirildi. Oturumda; *Paolo Girardelli*, "Ottoman Elements in Non-Muslim Architecture: An Overview of the 19th-Century Evidence in Beyoğlu / Gayri Müslim Mimaride Osmanlı Ögeleri: 19. Yüzyıl Beyoğlu Örneklerine bir Bakış", *May Farhat*, "Beirut's Great Umari Mosque in the Later Ottoman Period / Beyrut'ta Geç Osmanlı Dönemi Umari Camisi", *Vassilis Colonas*, "Orientalism vs National Style: Art and Architecture in Thessaloniki under the Rule of the Young Turks / Ulusal Üsluba karşı Orientalizm: Genç Türkler Yönetimindeki Selanik'te Sanat ve Mimarlık", Müjde Dila Gümüş, "An Early Example of Second Constitutional Era Monuments: The Project of Raymond Péré / II. Meşrutiyet Dönemi Anıtlarına Erken Tarihli Bir Örnek: Raymond Péré'nin Projesi" başlıklı bildirimlerini sundular. Kongre, Mehmet Akif Ersoy salonunda yerel organizasyon ekibi tarafından gerçekleştirilen kapanış konuşmalarıyla sona erdi.

DEĞERLENDİRME

3-5 Ekim 2019 tarihleri arasında Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü organizatörlüğünde düzenlenen 16. Uluslararası Türk Sanatları Kongresi, uluslararası düzeyde katılımın yüksek oranda olduğu bir kongre idi. Kongreye; Türkiye'den çeşitli akademisyenlerle birlikte, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Almanya, Hollanda, İtalya, Ukrayna, Fransa, Yunanistan, Kanada, Polonya, Romanya, İspanya, Lübnan, İngiltere, Pakistan, Kazakistan, Mısır ve Rusya gibi çeşitli ülkelerden akademisyenler de katıldı.

Kongrede; 10 oturumda, 13 farklı temada (Kitap Sanatları, Koleksiyonlar ve Koleksiyoncular, Sanatsal Etkileşim, Sergiler ve Müzecilik, Epigrafi, Mimari, Arkeoloji, Resim, Seramik, Duvar Resmi, Korumacılık, Tarih Yazımı, Ankara) toplam 120 bildiri sunuldu. Bildiri temaları arasında, hakkında en çok bildiri sunulan tema Kitap

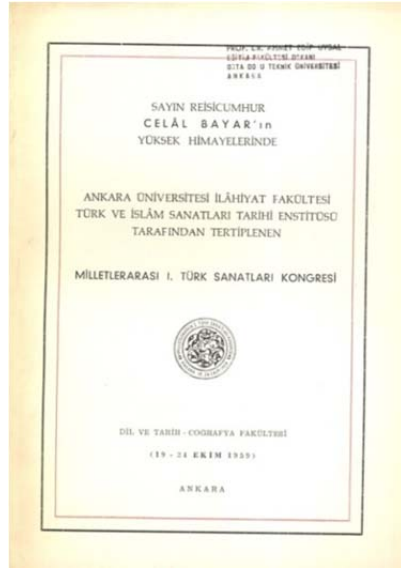

Sanatları idi. 7 farklı oturumda, kitap sanatlarının çeşitli kollarına dair birçok bildiriye yer verildi. Tezhîbden cilde, hüsn-i hattan minyatür sanatına çeşitli kitap sanatları hakkında bildiriler sunuldu. Bildiriler içerisinde özellikle Fransız yazma eser uzmanı François Déroche başkanlığında, Alison Ohta tarafından cild tezyînâtında kullanılan aletler hakkında sunulan bildiri ve Simon Rettig tarafından 16. yüzyıl tarihli yazma eser hakkında sunulan bildiri önemli bilgiler içermekteydi. Paul Hepworth tarafından sunulan bildiride İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'nde bulunan Şah Tahmasp Albümü, Osmanlı albüm yapımcılarına olası etkisi bakımından ele alındı. Massumeh Farhad ise bildirisinde 17. ve 18. yüzyıl Osmanlı ve Safevi albümlerini birbirlerine olan etkileşimleri bağlamında değerlendirdi.

Epigrafi temalı oturumda bildiri sunan Scott Redford, bildirisinde Selçuklu şamdanlarında yer alan yazıların tasavvufî ve kozmolojik bağlantıları üzerinde durdu. Resim temalı oturumda Bahattin Yaman ve Emine Kayhan tarafından sunulan bildiri ise Osmanlı harita resim geleneğinin günümüzde uygulanmasına dikkat çekmesi bakımından önemliydi. Duvar Resmi temalı oturumda bildiri sunan Ali Fuat Baysal, bildirisinde görseller eşliğinde Kubbe-i Hadrâ kalemişi tezyinatında yeni bulunan manzara resimlerini anlattı ve bu kalemişlerinin Timurlu etkili II. Bayezid devri tezyînât üslûbunu yansıtan Konya'daki önemli örneklerinden olduğuna vurgu yaptı.

Mimari temalı oturumda Hilal Kazan tarafından sunulan bildiride Osmanlı'daki kadın baniler Yunanistan örneği üzerinden ele alınmış oldu. Sergiler ve Müzecilik temalı oturumda Mehmet Tütüncü tarafından sunulan bildiri sayesinde ise Mekke ve Medine'de bulunan ve günümüze dek yayınlanmamış iki yağlıboya resim, Sultan Abdülaziz'in kütüphanesindeki kandiller, Mekke Haremeyn Müzesi'nde Yesarizâde Mustafa İzzet Efendi tarafından yazılmış ve Kâbe'nin içine asılmış Osmanlı kitabesi ve diğer bazı eserler bilim dünyasına kazandırılmış oldu.

Bu tanıtım yazısında; tarafımızca üç gün boyunca takip edilen 16. Uluslararası Türk Sanatları Kongresi ele alınmıştır. Yazının ilk bölümünde konuşmacı ve bildiri başlıklarını içeren program akışı sunularak kongre tanıtılmıştır. Ardından sahamız gereği kitap sanatlarıyla ilgili bildirimler ağırlıklı olarak öne çıkan bildirimler değerlendirilmiştir. Kongrenin bundan sonraki süreçte düzenlenecek olan serilerinde sunulan bildirimlerin niteliğinin daha da yükselmesini, uluslararası katılım oranının giderek artmasını ve bildiri sunumları sonrası tartışma ve soru-cevapların interaktif olmasını temenni ederiz.

Fotoğraf 1-2: Ord. Prof. Suut Kemal Yetkin ve Milletlerarası I. Türk Sanatları Kongresi Afişi (<http://kutuphane.akmb.gov.tr>'den)

16. Uluslararası Türk Sanatları Kongresi (Fatma Şeyma Boydak)

Fotoğraf 3: 16. Uluslararası Türk Sanatları Kongresi Afışı

Fotoğraf 4: Prof. Dr. Günsel Renda - Suut Kemal Yetkin ve Türk Sanatı Tarihi Yazımı

Fotoğraf 5: Kongrede kahve arası sohbetlerinden bir kare
(Prof. Dr. Zeren Tanındı, Prof. Dr. Bahattin Yaman, Arş. Gör. F.Şeyma
Boydak)

Fotoğraf 6: 5. Oturum (Konuşmacı: Prof. Dr. Scott Redford)

Fotoğraf 7: 6. Oturum (Konuşmacı: Doç. Dr. Ali Fuat Baysal)

Fotoğraf 8: 9. Oturum

Fotoğraf 9: Kongre katılımcıları